

Datum   Handläggare
2017-08-14   Linda Olausson

YTTRANDE 2017-06-09 Dnr S2017/02159/SF

a.remissvar@regeringskansliet.se

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Ett nationellt centrum för kunskap om och utvärdering av arbetsmiljö, SOU 2017:28

PTK är en samverkansorganisation för 26 fackförbund som representerar 850 000 privatanställda tjänstemän. Vi arbetar för bättre villkor och ökad trygghet – på jobbet, mellan jobb och efter jobbet. Framst inom pension och försäkring, arbetsmiljö, inflytande och omställning.

PTK önskar lämna synpunkter gällande betänkandet om ett nationellt arbetsmiljöcentrum, SOU 2017:28.

PTK ställer sig, vilket redan framförts i tidigare ingivet yttrande, positivt till inrättandet av ett nationellt arbetsmiljöcentrum. PTK har i det tidigare ingivna yttrande samt under en hearing den 27 juni 2017 förordat utredningens förslag till namn på centrumet, en placering i Stockholm samt att centrumet blir en egen myndighet.

PTK kommenterar nedan delar av centrumets uppdrag och den av utredningen föreslagna finansieringen. PTK vill också poängtera vikten av en god kompetensförsörjning.

PTK:s yttrande

PTK anser att:

- det är av yttersta vikt att centrumets tillgång till statistik och annan relevant data säkerställs.
- det är av stor vikt att skriftserien Arbete och hälsa och vibrationsdatabasen hanteras på ett ändamålsenligt sätt.
- kompetensförsörjningen kommer att bli en avgörande fråga både för kvalitet och förtroendet för verksamheten.

- det är viktigt att verksamheten organiseras så att den kan ändra fokus utifrån omvärldsförändringar, samt att den håller en bredd över hela arbetsmarknaden.
- det är oklart vilka konsekvenser den av utredningen föreslagna finansieringen kommer att få.

Statistik

Enligt utredningen bör Arbetsmiljöverket fortsatt vara statistikansvarig myndighet och arbetsmiljöcentrum bör inte få i uppdrag att producera statistik. För att kunna fullgöra övriga uppdrag krävs dock att arbetsmiljöcentrum får god tillgång till statistiska underlag inom området.

- PTK ser liksom utredningen att det är av yttersta vikt att centrumets *tillgång* till statistik och annan relevant data säkerställs.

Vibrationsdatabasen och ansvaret för Arbete och hälsa

Ansvaret för vibrationsdatabasen, som i dag finns vid Umeå universitet, samt den vetenskapliga skriftserien Arbete och hälsa som ges ut av Göteborgs universitet, föreslås överföras till arbetsmiljöcentrum. Det behöver dock enligt utredningen inte innebära att verksamheterna flyttas.

- PTK vill betona att både vibrationsdatabasen och skriftserien Arbete och hälsa har stor betydelse inom området och det är mycket viktigt att verksamheterna inte hamnar "mellan stolarna". En tillräcklig finansiering och ett tydligt ansvar är väsentligt för verksamheternas fortlevnad och kvalitet oavsett organisatorisk tillhörighet.

Tillgång till relevant kompetens

- PTK anser att kompetensförsörjningen kommer att bli en avgörande fråga både för verksamhetens kvalitet och förtroendet för densamma. Med hänsyn till att arbetsmiljöområdet sträcker sig över flera vetenskapliga discipliner är det av största vikt att myndigheten kan engagera personer med hög vetenskaplig kompetens inom olika discipliner. PTK delar därför utredningens förslag att arbetsmiljöcentret ska placeras i Stockholm, då Stockholm har bra förbindelser med övriga landet. Det gör att också personer med behövda kompetenser som finns i andra delar av landet lättare kan ta sig till arbetsmiljöcentrumet. En placering i Stockholm underlättar med största sannolikhet även för utbytet med internationella kontakter.

Fokus utifrån behov

Utredningen föreslår att arbetsmiljöcentrum ska ha ett särskilt fokus när det gäller kvinnodominerade branscher och arbetsplatser. Samtidigt påtalas också att arbetsmiljöcentrum behöver ha en flexibilitet i form av sakkunniga experter som kan

knytas upp för enskilda projekt, vilket enligt utredningen ska göra att organisationen snabbt ska kunna ändra inriktning, om till exempel ett nytt arbetsmiljöproblem uppstår.

- PTK anser att det utifrån dagens ohälsa i kvinnodominerade branscher är motiverat att arbetsmiljöcentrum under en tid har ett särskilt fokus på dessa branscher, så som föreslås i utredningen. Det är dock viktigt att arbetsmiljöcentrums verksamhet generellt håller en bredd över hela arbetsmarknaden och att fokus också kan växla över tid.

Finansiering

Arbetsmiljöcentrum ska enligt förslaget inte bedriva egen forskning och inte heller vara forskningsfinansierande. Verksamheten kommer därmed att vara beroende av annan tillgång till relevant forskning av god kvalitet. Utredningen föreslår att arbetslivscentrum till största delen finansieras genom att budgeterade medel flyttas från det statliga forskningsinstitutet Forte till den nya verksamheten.

Försäkringskassan, Arbetsmiljöverket och Vinnova föreslås också bidra med medel.

- PTK vill poängtera att kostnaderna för den arbetsrelaterade ohälsan är hög, både samhällsekonomiskt och direkt för de enskilda drabbade och företagen. Ändock saknas i dag forskning inom många relevanta områden på arbetsmiljöområdet. Det är därmed olyckligt om den nyligen aviserade ökningen av forskningsanslagen inte kommer att realiseras, på grund av att en stor del av Fortes utökade medel kommer att avsättas för arbetsmiljöcentrum. De från 2017 ökade anslagen till Forte har dock delvis motiverats med behovet av samordnade insatser inom området, vilka arbetsmiljöcentrum nu föreslås utföra. PTK finner det emellertid svårt att bedöma vilka konsekvenser den av utredningen föreslagna finansieringen kommer att få, framför allt för Fortes fortsatta verksamhet.
- Utifrån de många skilda uppdrag som arbetsmiljöcentrum föreslås utföra tycks de ekonomiska resurserna snävt tilltagna. Verksamheten kommer att kräva många olika sorters kompetens och uppdragen är omfattande. Utredningen har räknat med lönekostnader för 28–30 årsarbetskrafter då verksamheten är fullt utbyggd. I dessa ingår både fast anställda och de som anställs i olika former av projekt. Samtidigt anför utredningen att verksamheten kommer att vara personalintensiv och också behöva ha en flexibilitet i form av sakkunniga experter som kan knytas upp för olika projekt. 3 miljoner kronor beräknas löpande för utgiftsposten externa experter, vilket enligt utredningen även innefattar uppdrag att ta fram statistik och data. PTK befärar att de föreslagna medlen för verksamheten är för lågt räknade.

Förhandlings- och samverkansrådet PTK

Linda Olausson, jurist, PTK